

prof. UwB dr hab. Ewa Katarzyna Czech
Wydział Prawa
Uniwersytet w Białymstoku

RECENZJA

dorobku naukowego dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego oraz jego aktywności naukowej sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

I. W wykonaniu powierzonej mi przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów funkcji recenzenta w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego w dziedzinie nauk leśnych w dyscyplinie: leśnictwo, o czym zostałem poinformowany przez dr hab. Iwonę Skrzecz Sekretarza Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa pismem z dnia 11 kwietnia 2019 r. po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym i działalnością naukową Habilitanta oraz cyklem dziesięciu publikacji naukowych pod tytułem „Wyzwania wobec polityki leśnej w Polsce wobec członkostwa w Unii Europejskiej” przy uwzględnieniu wymagań określonych w art. 16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165 ze zm.) przedkładam poniżej ocenę tego dorobku i działalności naukowej.

Aspekty formalne wszczęcia przewodu habilitacyjnego:

Bezpośrednią podstawę do sporządzenia niniejszej oceny osiągnięć naukowych stanowi uchwała Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów wydana na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki

powołująca dr hab. Ewę Katarzynę Czech, prof. UwB do składu komisji habilitacyjnej w charakterze recenzenta.

Wymogi stawiane przed kandydatem do stopnia doktora habilitowanego określone zostały w następujących przepisach: art. 11 ust.1, art. 16 ust. 1-2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003, Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 01 września 2011 r., w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165). Przesłankami warunkującymi uzyskanie stopnia doktora habilitowanego w obszarze nauk leśnych są: posiadanie stopnia doktora; posiadanie osiągnięć naukowych uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiących znaczny wkład w rozwój uprawianej dyscypliny naukowej; wykazywanie się istotną aktywnością naukową. Ponadto: autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR), udzielone patenty międzynarodowe lub krajowe, wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę, w tym te, które zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach.

II. Pan dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski odbył studia na Wydziale Leśnym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie uzyskując 14 grudnia 2001 r. tytuł zawodowy magistra inżyniera leśnictwa (praca magisterska na temat: „Aspekty użytkowania lasu w Protokole z Kioto”). Jednocześnie w dniu 22 stycznia 2001 r. ukończył Międzywydziałowe Studia Ochrony Środowiska Uniwersytetu Warszawskiego uzyskując tytuł magistra ochrony środowiska (Tytuł pracy magisterskiej: „Ochrona lasów przed zanieczyszczeniami atmosfery w prawie polskim i Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem problemu zachowania ekosystemów leśnych w rejonie tzw. «Czarnego Trójkąta»”).

Po zakończeniu studiów od 01 września 2001 r. podjął pracę w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Sękocinie, najpierw w Zakładzie Ekonomiki i Polityki Leśnej, a następnie w Zakładzie Zarządzania Zasobami Leśnymi, gdzie pracuje na stanowisku adiunkta do chwili obecnej.

Dnia 14 czerwca 2010 r. uzyskał stopień doktora nauk leśnych, broniąc w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Sękocinie pracy doktorskiej pod tytułem: „Analiza struktur instytucjonalnych i instrumentów ekonomicznych w ochronie leśnej przyrody w Polsce i w wybranych krajach Unii Europejskiej”.

III. Po uzyskaniu stopnia doktora dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski wydatnie zintensyfikował swoją działalność naukowo-badawczą, co znalazło swoje odzwierciedlenie w licznym dorobku publikacyjnym. Na dorobek ten składa się 45 pozycji, wśród których znajduje się 37 artykułów w periodykach naukowych (w tym 11 w czasopismach znajdujących się w bazie JCR), prace będące częściami w opracowaniach zbiorowych o charakterze monograficznym. Wskazać należy szczególnie na współautorstwa w rozdziałach opracowań o charakterze monograficznym. (choć przedstawiona do dorobku monografia z 2009 r., w którym dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski był autorem większości rozdziałów, została napisana przed uzyskaniem stopnia doktora nauk leśnych - 2010). W dorobku znajdują się tak prace indywidualne Habilitanta, jak i wykonane z innymi osobami. Ogólną ocenę walorów naukowych dorobku podwyższa kilka publikacji sporządzonych w języku obcym. Pan dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski przedstawiał wyniki swoich prac na 6 międzynarodowych i 8 krajowych konferencjach i seminariach naukowych, w tym trzykrotnie w formie posteru.

Dokonując analizy dorobku pisarskiego Pana dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego i informacji o jego wystąpieniach naukowych na konferencjach należy uznać, że jego zainteresowania naukowo-badawcze pozostają szerokie i wielotematyczne, jednak wśród nich zaznacza się

nurt skoncentrowania uwagi przede wszystkim na następujących zasadniczych obszarach, a mianowicie na problematyce formułowania, realizacji i aktualizacji celów polityki leśnej w Polsce. W tym zakresie zainteresowany podejmuje się także zagadnień związanych z oceną tak ekonomicznych instrumentów polityki leśnej, jak i prawnych. Obok tych podstawowych nurtów zainteresowań naukowych obszarów badawczych Habilitanta zauważyć można jeszcze inne, niejako dodatkowe wobec tych podstawowych – obszary penetracji badawczej, jak problematyka wykorzystania drewna jako odnawialnego surowca i źródła energii oraz rozwijania plantacyjnej uprawy drzew szybkorosnących, w tym ocena potencjału zwiększania podaży drewna w perspektywie krótko- i długookresowej na cele energetyczne oraz analiza realizacji polityki leśnej w zakresie promocji i wspierania wykorzystania drewna.

Wskazana różnorodność zainteresowań naukowych Pana Doktora inżyniera, znajdująca potwierdzenie w dorobku pisarskim oraz aktywność ujawniana na innych płaszczyznach dyskusji naukowej potwierdza duże predyspozycje badawcze i potencjał intelektualny do kontynuowania prowadzonej do tej pory działalności zawodowej.

IV. Uzasadnienie ubiegania się o kolejny stopień w działalności naukowej Pana dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego stanowić ma osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 882 ze zm.). Na to osiągnięcie składa się cykl dziesięciu oryginalnych publikacji naukowych pod tytułem: „Wyzwania wobec polityki leśnej w Polsce w świetle członkostwa w Unii Europejskiej”, których Habilitant jest autorem bądź współautorem.

Wskazane publikacje pozostają powiązane tematycznie, bowiem dotyczą zagadnienia polityki leśnej na gruncie krajowym i odniesienia zagadnień z tym związanych do kwestii europejskich. Cykl ten nawiązuje zresztą do

podstawowych i najbardziej charakterystycznych dla kierunków zainteresowań naukowych Habilitanta. W publikacjach tych zostały przedstawione również wyniki badań uzyskanych w trakcie realizacji trzech projektów badawczych, których Pan Doktor inżynier był kierownikiem, a finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przedstawiony w ramach recenzji cykl obejmuje następujące publikacje:

1. Kaliszewski A. 2018. Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie. Część 1. Procesy kształtujące politykę leśną w Europie. *Leśne Prace Badawcze*, 79 (1): 77-87. MNiSW2016: 13 p. Udział procentowy wynosi 100%;

2. Kaliszewski A. 2018. Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie. Część 2. Priorytety polityki leśnej w Europie. *Leśne Prace Badawcze*, 79 (2): 169-179. MNiSW2016: 13 p. Samodzielnie zaplanowałem i przeprowadziłem badania oraz przygotowałem manuskrypt. Udział procentowy wynosi 100%;

3. Kaliszewski A. 2018. Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie. Część 3. Europejskie priorytety polityki leśnej w polskich dokumentach strategicznych i programowych związanych z lasami. *Leśne Prace Badawcze*, 79 (3): 211-227. MNiSW2016: 13 p. Udział procentowy wynosi 100%;

4. Kaliszewski A. 2018. Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie. Część 4. Trendy w polityce leśnej wybranych państw europejskich. *Leśne Prace Badawcze*, 79 (4): 345-354. MNiSW2016: 13 p. Udział procentowy wynosi 100%;

5. Kaliszewski A. 2018. Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie. Część 5. Ku nowej strategii rozwoju leśnictwa

w Polsce. *Leśne Prace Badawcze*, 79 (4): 355-364. MNiSW2016: 13 p. Udział procentowy wynosi 100%;

6. Kaliszewski A., Gil W. 2017. Cele i priorytety „Polityki leśnej państwa” w świetle porozumień procesu Forest Europe (dawniej MCPFE). *Sylvan*, 161 (8): 648-658. IF2016: 0,623 / MNiSW2017: 15 p. Udział procentowy wynosi 90%;

7. Kaliszewski A. 2012. Problemy realizacji „Krajowego programu zwiększania lesistości” po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. *Leśne Prace Badawcze*, 73 (3): 189-200. MNiSW2010: 9 p. Udział procentowy wynosi 100%;

8. Kaliszewski A., Młynarski W., Gołos P. 2016. Czynniki ograniczające realizację zalesień gruntów porolnych w Polsce w świetle badań ankietowych. *Sylvan*, 160 (10): 846-854. IF2016: 0,481 / MNiSW2016: 15 p. Wkład Habilitanta w powstanie tej pracy polegał na zaplanowaniu i przeprowadzeniu badań, wykonaniu analizy danych oraz przygotowaniu pierwszej wersji manuskryptu. Udział procentowy został oszacowany na 85%;

9. Kaliszewski A., Młynarski W., Gołos P. 2016. Prospects for agricultural lands afforestation in Poland until 2020. *Folia Forestalia Polonica, Series A – Forestry*, 58 (3): 163-169. MNiSW2016: 14 p. Wkład Habilitanta w powstanie tej pracy polegał na zaplanowaniu i przeprowadzeniu badań, wykonaniu analizy danych oraz przygotowaniu pierwszej wersji manuskryptu. Udział procentowy został oszacowany na 85%;

10. Wysocka-Fijorek E., Kaliszewski A. 2017. Przyczyny i kierunki przeklasyfikowywania gruntów nieleśnych na leśne w świetle badań ankietowych. *Sylvan*, 161 (6): 460-466. IF2017: 0,623 / MNiSW2016: 15 p. Wkład Habilitanta w powstanie tej pracy polegał na weryfikacji i uzupełnieniu kwestionariusza ankiety, analizie wyników badań oraz przygotowaniu ostatecznej wersji manuskryptu. Udział procentowy został oszacowany na 50%.

Wedle Autora przedmiotowe artykuły prezentowane jako osiągnięcie habilitacyjne, koncentrują się na problematyce formułowania, realizacji, rewizji i aktualizacji celów polityki leśnej w Polsce. Tematyka ta jest przedmiotem jego dociekań od dłuższego już czasu, i można powiedzieć, iż stanowi jego znak rozpoznawczy w danym obszarze badawczym, na co wskazuje opisany dorobek naukowy. Artykuły można podzielić na 2 odrębne grupy, choć ze sobą mocno związane. Pierwszą stanowi cykl 6 publikacji dotyczących celów polityki leśnej. W ramach tej grupy można wyodrębnić cykl pięciu artykułów publikowanych w periodyku „Leśne Prace Badawcze” pod wspólnym tytułem „Cele polityki leśnej w Polsce w świetle aktualnych priorytetów leśnictwa w Europie”. Zamiarem Autora było wskazanie kierunków zmian „Polityki leśnej państwa” w odniesieniu do procesów politycznych kształtujących politykę leśną w Europie, a także przedstawienie istniejących trendów w takiej polityce w wybranych krajach europejskich. Drugą odrębną grupę obejmują 4 odrębne prace poświęcone problematyce zwiększania lesistości Polski po wstąpieniu do Unii Europejskiej.

Przechodząc do szczegółowej oceny badań opisanych w poszczególnych publikacjach, należy podnieść iż w dwóch pierwszych z nich Habilitant opisał najważniejsze kierunki kształtujące politykę leśną w Europie. Do nich zaliczyć należy głównie Ministerialny Proces Ochrony Lasów w Europie (obecnie Forest Europe) i konkretne działania podejmowane przez Unię Europejską mające bezpośredni lub pośredni wpływ na lasy i leśnictwo. Autor dokonał przedstawienia stosownych źródeł prawa i innych dokumentów przyjętych w trakcie procesu Forest Europe oraz innych obszarów polityki Unii Europejskiej związanych z lasami i leśnictwem pod kątem priorytetów dla leśnictwa. W wyniku analizy dokumentów Autor sformułował 15 priorytetów leśnictwa na poziomie europejskim. Habilitant doszedł do słusznej konkluzji, iż w ciągu ostatnich dwudziestu lat miał miejsce intensywny rozwój polityki leśnej na

poziomie europejskim. Jego zdaniem, choć przyjmowane priorytety obejmują trzy płaszczyzny trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (przyrodnicze, ekonomiczne i społeczne), to główny nacisk położony jest na aspekty gospodarcze i społeczne leśnictwa. Natomiast cele leśnictwa sformułowane w procesie Forest Europe znajdują odzwierciedlenie w unijnych dokumentach strategicznych i aktach prawnych. Wedle Autora, oba procesy – unijny i paneuropejski - mają na siebie wzajemny wpływ i się wzajemnie uzupełniają. We wszystkich dokumentach podniesiona została potrzeba dalszego rozwijania badań leśnych. Habilitant kontynuował swoją pracę badawczą w trzecim artykule. Tym razem dokonał on oceny analizy treści polskich dokumentów programowych i strategicznych bezpośrednio lub pośrednio związanych z lasami i leśnictwem, a także strategii krajowych i ponadregionalnych pod kątem uwzględnienia w nich priorytetów sformułowanych w ostatnich latach w polityce leśnej Unii Europejskiej. W wyniku zbadania 29 takich dokumentów z różnych dziedzin i krajowych i ponadregionalnych strategii rozwoju, przyjętych w latach 1997-2017, Autor uznał, iż analiza celów „Polityki Leśnej Państwa” z punktu widzenia spójności z priorytetami polityki unijnej, nie odzwierciedla międzynarodowych trendów i nadrzędnych celów w leśnictwie. Dalsze wyniki prac prowadzonych pod kątem celów polityki leśnej, ale w odniesieniu do głównych 14 dokumentów polityki leśnej wybranych krajów europejskich (Austrii, Czech, Słowacji, Niemiec – na poziomie landu i Barndenburgii i federalnym oraz Finlandii), zostały przedstawione w czwartym artykule. Według Habilitanta dokumenty w tych krajach podlegały rewizji i aktualizacji oraz co do zasady odzwierciedlają one aktualne priorytety europejskiej polityki leśnej. Do priorytetów nieuwzględnionych zaliczone zostało m.in. zapobieganie nielegalnych produktów leśnych. Kontynuując swój program badawczy w piątym artykule Autor dokonał analizy dokumentów wypracowanych w trakcie prac nad narodowym programem leśnym w Polsce. W ostatnim artykule wyodrębnionej pierwszej części osiągnięcia habilitacyjnego zostały przybliżone

cele i priorytety „Polityki Leśnej Państwa” w odniesieniu do kierunków rozwoju polityki leśnej kształtowanej w ramach procesu Forest Europe po 1997 r. oraz wykazana potrzeba aktualizacji zagadnień polskiego dokumentu. Według Autora, brak rewizji i aktualizacji „Polityki Leśnej Państwa” ma wpływ na postępującą marginalizację sektora leśnego w przestrzeni polityczno-społecznej. Wyprowadza przy tym wniosek co do konieczności opracowania i przyjęcia narodowego programu leśnego, umożliwiającego dostosowywanie prowadzonej polityki leśnej do zmiennych uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i instytucjonalno-prawnych. W świetle tego z aprobatą można odnieść się do podjęcia przez Habilitanta aktywności badawczej na tym polu badawczym.

Drugą, wyodrębnioną część czterech z cyklu 10 artykułów dotyczących problematyki zwiększenia lesistości Polski po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej, otwiera opracowanie, w którym przeprowadzona została analiza stanu wykonania „Krajowego programu zwiększania lesistości” (KPZL), instrumentów prawnych i finansowych stymulujących realizację programu oraz głównych barier realizacji programu. W badaniach czynników ograniczających realizację programu posłużono się badaniami ankietowymi. Konkludując, Autor uznał, że dotychczasowa dynamika zalesień jest niewystarczająca do osiągnięcia celu zwiększenia lesistości lasu do 2020 r. do 30%. Gwałtowny spadek zauważalny jest w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Autor poddał krytyce bariery proceduralne i instytucjonalne utrudniające realizację programu, postulując potrzebę uproszczenia procedur przyznawania wsparcia finansowego na zalesienia. Dalsze rozwinięcie badań w tym zakresie nastąpiło w kolejnym artykule, w którym przedstawione zostały przeprowadzone badania ankietowe dotyczące czynników ograniczających zalesienia na gruntach rolnych. W kolejnych opracowaniach poddano analizie prognozę realizacji programu zalesieniowego w latach 2015-2020 przy uwzględnieniu sytuacji

społecznej i gospodarczej na obszarach wiejskich. W ostatnim artykule Habilitant powrócił do metody badań ankietowych przeprowadzonych we wszystkich starostwach w kraju, a dotyczących przyczyn i kierunków przeklasyfikowania gruntów nieleśnych na leśne. Warto zwrócić uwagę na wyniki prac Habilitanta w tym zakresie, odnoszące się do potrzeby objęcia aktualną dokumentacją urządzeniową wszystkich lasów w kraju i zwłaszcza doprowadzenia do zgodności zapisów w ewidencji gruntów ze stanem faktycznym. Wedle zatem wiedzy ankietowanych urzędników, pomimo prowadzonych aktualizacji, nadal istnieją powszechne braki w zakresie prawdziwości zapisów w Wykazie ewidencji gruntów. Należy żywić nadzieję, że prace Habilitanta przyczynią się do zmian w tym zakresie.

Oceniając generalnie opracowania Pana Doktora inżyniera objęte omówionym cyklem publikacji zgłoszonym jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym uważam, że zasługują one w pełni na pozytywną ocenę z perspektywy treści naukowych, a ponadto jako zaznaczające udział Habilitanta w piśmiennictwie z zakresu problematyki związanej z polityką leśną państwa. Nie ulega wątpliwości, że problematyka jest istotna i – jak wykazały wyniki badań – istniała potrzeba ich prowadzenia, zwłaszcza z praktycznego punktu widzenia. Habilitant w swych opracowaniach wnosi w tej mierze postulat przygotowania i uchwalenia narodowego programu leśnego, wskazuje na braki w rewizji i aktualizacji polityki leśnej. Wartościowe jest w tej mierze podjęcie rozważań dotyczących uproszczenia procedur przyznawania wsparcia finansowego na zalesienia, czy też aktualizacji ewidencji gruntów.

V. Poza omówionym we wcześniejszym punkcie cyklem tematycznych publikacji przedłożonych przez Habilitanta jako osiągnięcie naukowe, predystynujące do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego, na jego dorobek badawczy i pisarski składają się inne jeszcze opracowania.

W pierwszej kolejności, recenzent zwróci uwagę na te, które pozostają w jego zainteresowaniu badawczym, tj. dotyczące prawnych instrumentów polityki leśnej. Najważniejszym opracowaniem pozostaje monografia napisana we współautorstwie (przy czym Habilitant napisał większą część pracy) pod tytułem „Prawne aspekty ochrony przyrody w lasach w Polsce w kontekście członkostwa w Unii Europejskiej”. Wypada jednak również zaznaczyć, iż opracowanie zostało opublikowane przed nadaniem stopnia doktora. Autor m.in. zebrał i przedstawił w nim tezy ciekawych orzeczeń judykatury. Brakuje mi jednak odniesienia się do nich i przedstawienia własnego jego stanowiska, bowiem wobec niejednokrotnie odmiennych wyroków sądów na bazie podobnych stanów faktycznych, należy również w ramach dyskursu poddawać je bądź aprobacie bądź krytyce ze stosownym uzasadnieniem.

Regulacji prawnej dotyczącej ważnych problemów prawnych poświęcone jest też opracowanie „Obowiązki posiadaczy lasów w zakresie ochrony przyrody na obszarach leśnych - porównanie rozwiązań w wybranych krajach europejskich”. Waler tej pracy sprowadza się przede wszystkim do przedstawienia podobnych rozwiązań w innych, wybranych krajach, Niemczech, Austrii czy Finlandii.

Inną jeszcze, interesującą dziedziną zainteresowań badawczych Habilitanta jest problematyka ekonomicznych instrumentów polityki leśnej, o której wypowiada się w pracach publikowanych w czasopiśmie naukowych „Sylwan” i „Leśne Prace Badawcze”. W tym zakresie warto wyróżnić publikacje: „Ekonomiczne instrumenty wspierania wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Czechach i w Polsce”, „Finansowanie ochrony przyrody z budżetu państwa w lasach państwowych w Polsce i w wybranych krajach europejskich – analiza porównawcza”, „Społeczne i ekonomiczne uwarunkowania realizacji publicznych funkcji lasu w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe”. Przybliżenie zasad finansowania obowiązujących w innych krajach stanowi olbrzymi waler wskazanych artykułów i wymagało od Autora

korzystania ze źródeł obcojęzycznych. W ostatnim z podanych opracowań przedstawiona została ocena ekonomicznej efektywności gospodarki leśnej, po przekroczeniu której gospodarstwo może być zmuszone do poszukiwania zewnętrznego źródła współfinansowania publicznych funkcji lasu. W opinii recenzenta, to ciekawe spojrzenie na ten problem może być wykorzystane także w praktyce finansowania szkód leśnych wywołanych czynnikami pogodowymi.

Choć Autor nie jest prawnikiem czy ekonomistą, podjął się badania tematyki pod kątem nie pozostającym w jego specjalizacji. Tym bardziej należy to docenić, gdyż przywołane publikacje wskazują na wielostronność zainteresowań naukowych Habilitanta i jego aktywność badawczą, leżącą na pograniczu innych dyscyplin niż leśnictwo. Podejmowanie się badań takich zagadnień umożliwia przedstawienie spojrzenia na dane problemy ze strony osoby o innej specjalizacji, co z pewnością powinno być wykorzystane w pracach prawników czy ekonomistów.

Na osobną uwagę zasługuje obszar badawczy związany z problematyką wykorzystania drewna jako odnawialnego surowca i źródła energii oraz rozwijania plantacyjnej uprawy drzew szybkorosnących. Pan Doktor inżynier i w tym zakresie przedstawił do oceny wystarczający dorobek. Podejmuje on w jego ramach rozważania dotyczące oceny potencjału zwiększania podaży drewna w perspektywie krótko- i długookresowej, ze szczególnym uwzględnieniem drewna na cele energetyczne oraz analizy założeń i realizacji polityki leśnej w zakresie promocji i wspierania wykorzystania drewna. Efekty tego kierunku zainteresowań można dostrzec zarówno w realizacji 4 projektów badawczych, w których Habilitant brał udział oraz w kilku publikacjach naukowych, w tym anglojęzycznych.

Ponadto dodatkowym obszarem zainteresowań Pana Doktora inżyniera pozostają badania w zakresie efektywności gospodarowania w leśnictwie, w

tym analizy konsekwencji ekonomicznych zjawisk kłęskowych w lasach, korzyści i dystrybucji efektów programu zalesieniowego w Polsce oraz analizy kosztów odnowienia naturalnego wybranych gatunków lasotwórczych. Podnoszone treści wykazują się bardzo dobrym poziomem warsztatu naukowego. Z punktu widzenia zaistniałych zmian pogodowych i wywołanych nimi szkód, zachowują one nie tylko aktualność, ale wskazują na potrzebę ich dalszego rozwijania.

VI. Z punktu widzenia art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki niezbędne dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego pozostaje ustalenie, czy wnioskujący wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Pan dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski posiada wystarczający dorobek naukowy. Obejmuje on łącznie 45 publikacji naukowych, w tym 37 artykułów w czasopismach naukowych (z czego 11 w czasopismach znajdujących się w bazie JCR), 1 monografia oraz 7 rozdziałów w opracowaniach monograficznych oraz jedną redakcję naukową monografii. Habilitant swą aktywność naukowo badawczą uzewnętrznia również poprzez czynny udział w spotkaniach naukowych (6 międzynarodowych i 8 krajowych konferencjach i seminariach naukowych) (vide Załącznik II.K).

Uwzględniając brzmienie paragrafu 5 Rozporządzenia z dnia 01 września 2011 r. przy ocenie dorobku w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej, należy zauważyć, że w materiałach przedstawionych mi do zrecenzowania Pan Doktor inżynier powołał się na rozwijanie współpracy międzynarodowej poprzez: odbycie 3 miesięcznego stażu naukowego w Europejskim Instytucie Leśnym w Joensuu (Finlandia); uczestnictwie w 4 konsorcjach i sieciach badawczych (III.E); sprawowaniu opieki naukowej nad 6 studentami i stażystami z instytucji

zagranicznych (III.J). Habilitant jest promotorem pomocniczym w jednym przewodzie doktorskim oraz sprawuje opiekę naukową nad jedną doktorantką.

Należy odnotować wykonanie jednej recenzji projektu badawczego oraz 16 recenzji artykułów naukowych, w tym 3 dla renomowanych czasopism międzynarodowych (III.P).

Od 2010 r. Pan Doktor inżynier pełni funkcję redaktora działowego w czasopiśmie „Leśne Prace Badawcze”, a w latach 2008-2012 był członkiem Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa. Ponadto współpracował z Ośrodkiem Statystyki Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Urzędzie Statystycznym w Białymstoku jako ekspert. Był członkiem Zespołu Specjalistów UNECE/FAO ds. Wspierania i Pomocy w Trwałym Rozwoju Sektora Leśnego. Pełni funkcję zastępcy Krajowego Korespondenta ds. Globalnej Oceny Zasobów Leśnych – FRA 2020. Trzykrotnie uczestniczył jako ekspert Ministerstwa Środowiska w międzynarodowych spotkaniach ekspertów dotyczących polityki leśnej.

Na ocenę Jego aktywności organizacyjnej wpływa także udział Pana Habilitanta jako członka w komitetach organizacyjnych 5 międzynarodowych oraz 4 krajowych konferencji naukowych. Pan Doktor inżynier aktywnie uczestniczy też w dydaktyce akademickiej, prowadząc wykłady w latach 2002-2003 w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz okazjonalnie w Instytucie Badawczym Leśnictwa, Polskim Centrum Akredytacji oraz Mokotowskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku.

Za swoją działalność naukową i organizacyjną Pan dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski został pięciokrotnie nagrodzony przez Dyrektora Instytutu Badawczego Leśnictwa.

VII. Dokonując podsumowania analizy dorobku naukowego Pana dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego w związku z ubieganiem się o stopień naukowy doktora habilitowanego można stwierdzić, że od uzyskania

stopnia doktora nauk leśnych został on znacznie powiększony po uzyskaniu przez Pana Habilitanta stopnia naukowego doktora. Dorobek ten pozostawia widoczny ślad w piśmiennictwie i może przyczynić się rozwoju innych dyscyplin, takich jak prawo czy ekonomia.

Kluczowe odciążenie naukowe dr inż. Adama Kaliszewskiego vel Kieliszewskiego stanowiące cykl dziesięciu oryginalnych publikacji naukowych niesie ze sobą bogate treści. Dają podstawę do sformułowania wniosku o dojrzałości naukowej, dużej ogólnej wiedzy teoretycznej w zakresie swojej dyscypliny naukowej, a także posiadaniu przez niego dużej umiejętności prowadzenia w sposób samodzielny pracy naukowej. Towarzyszy mu dojrzałość i rzetelność warsztatowa. W swojej pracy naukowej i zawodowej spotkałam się z problemami podnoszonymi w omawianych artykułach. Muszę przyznać, iż ich Autor podnosi wątki teoretyczne, ale też przedstawia pogłębione analizy, ujęcia przeglądowe i informacyjne, dlatego z całą pewnością mogę stwierdzić, iż stanowią one będą widoczny udział w dyskursie naukowym w tym zakresie.

W pełni pozytywną, dobrą ocenę odnieść też można do pozostałych składników dotychczasowego dorobku Pana Habilitanta. W tym przekonaniu utwierdza mnie też aktywność organizacyjna oraz międzynarodowa.

VIII. Reasumując pragnę potwierdzić, że Pan dr inż. Adam Kaliszewski vel Kieliszewski spełnia przesłanki przewidziane w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki i opowiadam się za dopuszczeniem do postępowania habilitacyjnego i nadania mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk leśnych w dyscyplinie leśnictwo.